

НАПРЯМИ ЗНИЖЕННЯ ТРАНСАКЦІЙНИХ ВИТРАТ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Яцина В. В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут», м. Харків*

Виробнича діяльність будь-якого підприємства обов'язково спричиняє появу відповідних витрат, які розподіляються на трансформаційні та трансакційні. Вивченню останніх приділяється багато уваги через зростання їх долі в загальній кількості витрат. Але, незважаючи на вагомі наукові здобутки, багато питань залишаються невирішеними. Основним з них, на нашу думку, є проблема зниження трансакційних витрат виробничої діяльності підприємства. Розв'язання необхідно починати з аналізу структури та величини трансакційних витрат виробничо-господарської діяльності підприємства та підбір методів та шляхів щодо їх подальшого зниження.

Для вирішення цієї задачі треба, перш за все, виділити витрати, що не входять у виробничу собівартість, а покриваються за рахунок валового прибутку. Це так звані управлінські витрати – адміністративні, витрати на збут, інші операційні витрати, фінансові витрати та інші. По кожному виду цих витрат треба визначити долю трансакційних.

Оскільки розмір трансакційних витрат безпосередньо залежить від кількості внутрішніх трансакцій на підприємстві, то наступним кроком буде розробка шляхів мінімізації трансакцій на кожному кроці виробничого процесу.

Для цього необхідно оптимізувати структуру підприємства та взаємовідносини між підрозділами. Це можна здійснити за допомогою механізму аутсорсингу, при якому частину функцій отримує зовнішній спеціалізований виконавець, а само підприємство в галузі свого виробництва має тільки зборку та виготовлення окремих вузлів.

Модель аутсорсингу значно спрощує механізм виготовлення основного продукту шляхом зниження трансакцій на різних стадіях виробничого процесу, і як слідство, трансакційних витрат, пов'язаних з переміщенням продукту, що виробляється на підприємстві з одного технологічного переділу на інший.

Другим механізмом зниження трансакційних витрат є інтеграція підприємств, наслідками якої є повна замкнутість технологічного циклу виготовлення продукту, включаючи транспортні, заготовчі та інші виробництва. Однак ця стратегія у подальшому призводить до труднощів в керуванні, появі бюрократизації, і як наслідок, може призвести до зростання трансакційних витрат.